

Yttrande från LRF Norrbotten över remiss RUS Norrbotten 2030

LRF Norrbotten är en intresse- och företagarorganisation för de gröna näringarna i Norrbotten och vi har drygt 3 100 medlemmar.

De gröna näringarna (jord, skog, trädgård) i Norrbotten står för 6,8% av den totala sysselsättningen i länet att jämföra med rikssiffran 4,8%. När det gäller BRP (bruttoregionalprodukt) så svarar länets gröna näringar för 6,2% av BRP att jämföra med riksnittet på 3,6%. Det är, med andra ord, inga obetydliga verksamheter. Det känns därför lite generande att dessa näringar avhandlas på 8 rader i ett dokument på 60 sidor.

Rubriken "Våra gröna näringar har god växtkraft" är ju ett positivt anslag som vi gärna skulle vilja instämma i, men dessvärre har vi sedan början av 90-talet förlorat nästan en fjärdedel av länets åkermark och i mjölkproduktionen, ryggraden i det norrbottniska jordbruket, har invägningen minskat från 2005; 63 000 ton till 2016; 48 000 ton. Det finns bara ett åttiototal mjölkgårdar kvar i länet och det räcker till drygt 50% av de mejerivaror vi konsumerar. I princip "importeras" mellan 70 och 90% av alla livsmedel till länet. Det är bara inom grisproduktionen vi haft en ökning av produktionen.

Detta är naturligtvis inte, på något sätt, en hållbar situation. Av både beredskaps- och miljöskäl borde jordbruksproduktionen i Norrbotten öka rejält. I Sverige har vi en så låg självförsörjningsgrad som ca 50% vilket är unikt i Europa och i en allt oroligare omvärld är detta en mycket farlig situation. Vad gäller miljön så skulle exempelvis de globala utsläppen från konsumtionen i länet minska med närmare 10 000 ton CO₂-ekvivalenter om vi konsumerade lokal mat istället för importerad. Med andra ord en stor miljövinst. Den lokala livsmedelsproduktionen bidrar också till den viktiga biologiska mångfalden och öppna kulturlandskap.

Vi har nu en nationell livsmedelsstrategi med en uttalad målsättning att öka svensk matproduktion. I Norrbotten har vi också en regional livsmedelsstrategi; Nära Mat. Framtagandet av Nära Mat har skett i en unik och mycket bred process som involverat hela livsmedelskedjan samt ett stort antal myndigheter, kommuner och organisationer. Med andra ord en mycket gedigen förankring. I processen har även en omfattande rapport om livsmedelsproduktionens potentialer i Norrbotten tagits fram. Vi bifogar rapporten som en bilaga till detta remissyttrande. LRF Norrbotten driver också två egna projekt avseende kompetensutveckling och nya mötesplatser för producenter och köpare, inom ramen för Nära Mat.

En av nutidens ödesfrågor är den pågående klimatförändringen som härrör ur fossil energianvändning och här kan, framförallt, skogen ha en nyckelroll, Allt som växer i skogen (och på åkern) kan ersätta fossil energi, plaster, cement och annat icke förnybart. Det handlar alltså om en avgörande resurs för att nå ett fossilfritt och hållbart samhälle. Det förhåller sig också så att den brukade skogen binder in över 80% av Sveriges totala koldioxidutsläpp. Skall vi nå en hållbar regional utveckling i Norrbotten så är ökad produktion inom jord- och skogsbruk en bra väg att gå.

Förutom nödvändiga politiska beslut på riksnivå så finns det konkreta åtgärder som kan göras på regional- och kommunal nivå för att vända kurvorna och skapa en positiv utveckling. Först och främst är det mycket viktigt att kommunerna gör allt för att skydda och värna den åkermark som finns kvar. Bebyggd åkermark är borta för alltid. Här framstår exempelvis Bodens kommun som ett dåligt exempel. Där planerar man att bygga villor på kommunens bästa åkermark.

Det handlar också om att samhället vinnlägger sig om att i större utsträckning efterfrågar lokala livsmedel i den offentliga upphandlingen. Det kan ju kännas nästan stötande att det i skolor och äldreboenden ibland serveras mat från länder med produktionsmetoder som skulle leda till fängelse för en lantbrukare i Sverige.

En annan fråga som, av lantbrukare, oftast ses med stor oro och stress är det omfattande regelverk som lantbruket lever under samt påföljande tillsyn av verksamheterna. Här kan man från kommunerna vinnlägga sig om att "hjälpa för att göra rätt" snarare än att försöka "sätta dit". Skatteverkets arbetssätt och den så kallade "Rättviks-modellen" kan tjäna som goda förebilder.

Det norrbottniska jord- och skogsbruket kan med rätt förutsättningar bidra till både tillväxt och hållbarhet i länet och det vill vi gärna göra.

Med vänlig hälsning

LRF Norrbotten

Jenny Karlsson
Ordförande

Mats Granath
Regionchef